

15 december 2020

Hantering av skyddade personuppgifter

Inledning

Uppgifter inom folkbokföringen är i regel offentliga enligt 22 kapitlet, första paragrafen i offentlighets- och sekretesslagen. I vissa fall kan det dock skada en person eller någon närstående om personuppgifter lämnas ut. Detta kan gälla om en individ riskerar att utsättas för hot, brott, förföljelse eller allvarliga trakasserier. Skatteverket kan i dessa fall föra in en så kallad sekretessmarkering i folkbokföringsdatabasen för den personen vilken aviseras till andra myndigheter.

Skyddade personuppgifter ska hanteras med mycket stor försiktighet och det är en angelägen uppgift för Göteborgs Stads verksamheter att säkerställa tryggheten och ge skydd åt personer som lever under sådana omständigheter att deras personuppgifter blivit föremål för särskilt skydd.

I Göteborgs Stad finns sedan år 2012 råd för hantering av skyddade personuppgifter i nämnder och bolag. Syftet med råden är att klargöra hur verksamheter bör hantera skyddade personuppgifter i det dagliga arbetet för att såväl underlätta en rationell och säker hantering som för att minska risken att uppgifter lämnas ut oavsiktligt. Råden är inte tvingande men det anges i dem att de bör tillämpas av alla verksamheter inom Göteborgs Stad.

Rapportsammandraget baserar sig på rapporten *Hantering av skyddade personuppgifter* som finns på www.goteborg.se/stadsrevisionen.

Utgångspunkter i granskningen

Stadsrevisionen har granskat hanteringen av skyddade personuppgifter inom sektor Individ- och familjeomsorg och de delar av verksamheten som rör myndighetsutövning i stadsdelsnämnderna Centrum, Norra Hisingen och Västra Göteborg.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om nämnderna har en tillräcklig intern styrning och kontroll över hanteringen av skyddade personuppgifter och därmed säkerställer att personuppgifterna inte riskerar att röjas till obehöriga.

Iakttagelser och bedömningar

Stadsrevisionens granskning visar på brister och vår bedömning är att den interna styrningen och kontrollen över hanteringen av skyddade personuppgifter behöver stärkas. Omfattningen av dessa brister varierar mellan de olika nämnderna.

Rutiner finns i varierande grad

I Göteborg Stads råd för hantering av skyddade personuppgifter anges att varje nämnd som hanterar skyddade personuppgifter ska utforma anvisningar om hur hanteringen går till inom den egna verksamheten. I dessa anvisningar bör det enligt råden framgå hur skyddade personuppgifter ska förvaras, vilka som har rätt att ta del av uppgifterna i akten och vem som får ta del av uppgifterna om ansvarig handläggare inte är på plats. Det ska också framgå i anvisningarna hur nämnden i efterhand kan kontrollera vilka som tagit del av uppgifterna.

Vår granskning visar att nämnderna i varierande grad upprättat anvisningar för hantering av ärenden med skyddade personuppgifter. Ingen av nämnderna har beslutat om lokala anvisningar, så som de beskrivs i Göteborgs Stads råd. Det är i förekommande fall enheter längre ut i förvaltningsorganisationen som har tagit fram lokala anvisningar. Vi menar att detta är en brist.

Dokumentationen behöver bli mer enhetlig och överskådlig

Enligt Göteborgs Stads råd för hantering av personuppgifter ska det finnas individuella rutiner för kontakten med varje person som har skyddade personuppgifter samt en kartläggning och bedömning av hotbilden. Dessa uppgifter bör dokumenteras på ett enhetligt sätt och vara överskådliga.

Vår granskning visar att ingen av nämnderna dokumenterar de uppgifter som är av betydelse för en korrekt hantering av personer med skyddade personuppgifter på ett samlat och enhetligt sätt. Istället antecknas sådan information löpande i journalen, vilket vi menar riskerar att försvåra tillgängligheten av denna. Vår bedömning är att nämnderna behöver säkerställa att information kring de skyddade uppgifterna framgår på ett tydligt och enhetligt sätt i journalerna.

Rutiner för behörighetshantering och åtkomst behöver stärkas

I Intraservice dokument *Hantering av sekretesskyddade personer i Treserva* framgår att åtkomst till ärenden med sekretesskydd ska ges till högst tre personer per ärende. Vår stickprovsgranskning av behörigheter visar att det i två av nämnderna, Västra Göteborg och Centrum oftast fanns mellan fyra och sju handläggare med behörighet i respektive ärende.

Granskningen visar även att det i Västra Göteborgs stadsdelsnämnd inte sker någon systematisk genomgång av tilldelade behörigheter i syfte att säkerställa att fler än tre sådana tilldelats i varje ärende.

Vår bedömning är att Norra Hisingens stadsdelsnämnd har en ändamålsenlig behörighetshantering gällande åtkomst till skyddade ärenden i Treserva medan de övriga två nämnderna behöver stärka sina rutiner.

Uppföljning och kontroll är inte tillräcklig

Det ska enligt stadens råd vara möjligt att i efterhand kontrollera vem som har tagit del av skyddade personuppgifter.

I Norra Hisingens stadsdelsnämnd genomförs månatligen kontroll av att inga obehöriga tagit del av ärenden i Treserva. I de övriga två nämnderna sker ingen sådan kontroll vilket är en brist.

I Göteborgs Stads råd för hantering av skyddade personuppgifter framgår att varje nämnd regelbundet ska följa upp att giltiga styrdokument, anvisningar och rutiner efterlevs inom den egna nämnden.

Det framkommer i granskningen att ingen av nämnderna genomför någon systematisk uppföljning eller egenkontroll av att dokumentationen i journaler eller akter följer de lokala rutinerna eller Göteborgs Stads råd för hantering av skyddade personuppgifter.

Vår bedömning är att det inte sker en tillräcklig uppföljning och kontroll i nämnderna. Detta då det inte sker någon egenkontroll av behörigheter eller kontroll av vilka som tagit del av uppgifterna i två av nämnderna, att dokumentation i journalerna inte följs upp samt att det i övrigt inte sker någon kontroll av att rutiner efterlevs.

*

Sammanfattningsvis menar vi att den interna styrningen och kontrollen över hanteringen av skyddade personuppgifter behöver stärkas. I vanliga fall använder vi oss av rekommendationer när vi vill påtala brister eller ser förbättringsområden där åtgärder behöver vidtas. Detta gäller särskilt då bristerna handlar om avvikelser mot lagar, föreskrifter och kommunfullmäktiges beslut. I och med att stadsdelsnämnderna avvecklas från årsskiftet väljer vi att inte använda oss av den terminologin i den här rapporten. Vi vill ändå peka på de brister och förbättringsområden vi har sett och menar att det är viktigt att de nya nämnderna vidtar åtgärder för att hantera dessa.

Vår samlade bedömning är att de nämnder som vid årsskiftet år 2020/2021 övertar de nuvarande stadsdelsnämndernas verksamhet behöver se till att gemensamma anvisningar, arbetssätt samt rutiner för egenkontroll tas fram. Detta är en förutsättning för att en enhetlig, säker och rationell hantering som kan reducera risken att skyddade personuppgifter röjs.

Stadsrevisionen

Postadress: Box 2141, 403 13 Göteborg

Besöksadress: Stora Badhusgatan 6, Göteborg

Kontaktcenter: 031-365 00 00, kansli: 031-368 07 00

stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se

www.goteborg.se/stadsrevisionen